

BÎRSAN CORNEL

PETRU RAREȘ

Domnul Primei Uniri

„Am cucerit Ardealul cu sabia, și n-am de gând să-l dau nimănui...”

Petru Rareș, Suceava, 1530

„Întoarce-te popo, înapoi, nu-ți lăsa liturghia nesfârșită ! ”

Petru Rareș, Piatra Neamț, 1538

„Nădăjduim în Dumnezeu că vom fi ce am fost, și mai mult decât atâta...”

Petru Rareș, Constantinopol, 1540

Cuprins

- 5 / Cuprins
- 9 / Argument și preambul!
13 / Cuvânt înainte!
- 15 / Ideea Unirii Principatelor Române în decursul timpului istoric
- 19 / Cronologie
  - 20 / Prima domnie a lui Petru Rareș în Moldova (1527-1538)
  - 26 / Perioada de pribegie a lui Petru Rareș (1538-1541)
  - 28 / A doua domnie a lui Petru Rareș în Moldova (1541-1546)
- 31 / Origini
  - Strămoșii
  - 32 / Mama
- 33 / Primii 40 de ani de viață
- 36 / 20 ianuarie 1527 – Domn al Moldovei
  - Dimitrie Cantemir – Descrierea Moldovei
  - Grigore Ureche – Letopisețul Țării Moldovei
  - 37 / Ion Neculce – O samă de cuvinte
- 39 / Ungaria și Transilvania după Bătălia de la Mohács (1526)
  - Bătălia de la Mohács – 29 august 1526
  - 40 / Francisc I, regele Franței și dezastrul de la Mohács
  - 42 / Biblioteca lui Matei Corvin
  - 43 / Omul negru – Iovan Nenada (1526-1527)
  - 44 / Proprietățile lui Ștefan cel Mare în Transilvania
- 46 / Între Ioan Zápolya și Ferdinand de Habsburg (1527-1528)
  - Ioan Zápolya sau Ferdinand de Habsburg ?
  - 48 / Ștefan Mailat (n. cca.1500 - d.1550)
- 50 / Campaniile lui Petru Rares în Transilvania (1529)
  - Primul războiu ce au făcut Pătru vodă cu săcuii din Țara Ungurească (ianuarie – februarie 1529)
  - 51 / Al doilea războiu ce au făcut Pătru vodă în Țara Ungurească (vara anului 1529)

- 54 / Al treilea războiu ce au făcut Pătru vodă cu Brașovenii și Bistrițenii (toamna anului 1529)
- 61 / Elena Brancovič, a treia soție a lui Petru Rareș (1530)
  - Elena Brancovič
  - Copii Elenei Brancovič și a lui Petru Rareș
  - 63 / Copii din “flori” ai lui Petru Rareș
  - 64 / Descendenții lui Petru Rareș
- 65 / Țara Românească sub protecția lui Petru Rareș (1530-1532)
- 67 / Campania lui Petru Rareș în Regatul polon (1530-1532)
  - Pocuția
  - 68 / Campania lui Petru Rareș în Pocuția și Galiția
  - 69 / Ofensiva polonezilor – Lupta de la Gwoździec
  - 70 / Bătălia de la Obertyn
  - 73 / Luptele de la Tărăsăuți
- 75 / Războiul diplomatic dintre Moldova, Polonia și Imperiul otoman (1532-1533)
  - Armistițiul de pace dintre polonezi și moldoveni (1532-1533)
  - 76 / Uneltirile polonezilor la Poarta Otomană
- 80 / Imperiul otoman și “Afacerea” Gritti (1528-1534)
  - Imperiul Otoman și Moldova
  - 81 / Aloisio Gritti
  - 84 / 1533 – Aloisio Gritti chemat la Istanbul
  - 86 / 1534 - Aloisio Gritti în Țara Românească
  - 88 / 1534 – Aloisio Gritti în Transilvania
  - 91 / Sfârșitul lui Aloisio Gritti
- 96 / Moldova între două imperii, o uniune polono-lituaniană și un regat pierdut (1535-1537)
  - Alianța cu Ferdinand de Hasburg
  - 99 / 1534 - Campania lui Petru Rareș în Pocuția. Reluarea conflictelor cu polonezii.
- 104 / Cum un Domn își pierde Țara ? (1538)
  - Campania polonă și victoria lui Petru Rareș (ianuarie-mai)
  - 105 / Trădarea boierilor moldoveni
  - 106 / Începutul campaniei otomane (iulie-august)

- 108 / Atacul polonilor asupra Cetății Hotinului (18 august)
- 109 / Atacul tătarilor (august)
- Pacea cu Polonia (începutul lunii septembrie)
- Sfârșitul domniei lui Petru Rareș (septembrie)
- 114 / Anii de pribegie a lui Petru Rareș (1538-1540)
  - Fuga în Ardeal (septembrie 1538)
  - 117 / Petru Rareș în Ardeal (octombrie 1538 - februarie 1540)
  - 120 / Cum a dobândit pentru a doua oară Petru Rareș, Domnia Moldovei.
  - 122 / Petru Rareș la Constantinopol (februarie-decembrie 1540)
- 127 / Moldova în timpul lui Ștefan Lăcustă (1538 – 1540) și Alexandru Cornea (1540-1541)
  - Ștefan Lăcustă (1538 – 1540)
  - 129 / Alexandru Cornea (1540 – 1541)
- 130 / Intrarea în Moldova – începutul celei de-a doua domnii (ianuarie-mai 1541)
  - Când s-au așezat Pătru vodă de a doua domnie la scaunul său
  - 132 / Când au venit Elena doamna lui Pătru vodă și cu fiii săi din Țara Ungurească
- 134 / Petru Rareș versus Sigismund I cel Bătrân (1541 – 1542)
- 138 / Petru Rareș versus Ștefan Mailat (1541)
- 146 / Petru Rareș versus Isabella Jagiello Zápolya (1541-1542)
  - Pașalâcul de la Buda (29 august 1541)
  - 147 / Conflictul dintre Petru Rareș și Isabella Jagiello Zápolya
- 150 / Petru Rareș și alianța secretă cu Joachim al II-lea de Brandenburg (1542)
- 153 / Campania lui Petru Rareș în Transilvania (1542)
- 158 / Ungaria și Transilvania “prin foc, prin sabie sau fier” (1543-1544)
  - Ungaria
  - 161 / Transilvania
- 163 / Ultimii ani de viață a lui Petru Rareș (1544-1546)
  - Relațiile cu turcii
  - 164 / Casa lui Petru Rareș din Bistrița

- 166 / Moartea lui Petru Rareș
- 168 / Transilvania, Moldova și Țara Românească
  - 1501 - Enea Silvio Piccolomini, Cosmographia, prezintă date referitoare la originea poporului român.
  - 169 / 1532 - Francesco della Valle, Însemnări despre originea, obiceiurile și orașele românilor
  - 170 / 1541 - Georg Reicherstorffer, Chorografia Moldovei. Despre așezarea țării, originea și obiceiurile românilor.
- 174 / Scrisori
  - 1538. Anton Verancsics. Despre consecințele înfrângerii lui Petru Rareș
  - Cronica lui Macarie. Luptele lui Petru Rareș (1527-1538; 1541-1546) cu polonii
  - 175 / 1538 august 18, Principele Transilvaniei, Ioan Zápolia confirmă sultanului Soliman Magnificul primirea unei porunci în legătură cu prinderea lui Petru Rareș dacă acesta va încerca să fugă în Austria sau în alte părți, prin Transilvania
  - 176 / 1540 iunie 23. Scrisoarea lui Petru Rareș către Toma Waldorfer din Bistrița
  - 1541. Adrianopol. Sultanul Soliman I Magnificul îl informează pe Sigismund I, regele Poloniei, că a dat din nou lui Petru Rareș domnia Moldovei
  - 177 / 1541. Petru Rareș cere un ajutor bănesc lui Sigismund I necesari răscumpărării „Țării de jos” de la turci
  - 181 / 1542 martie 1. Suceava. Tratat secret de alianță între Petru Rareș și Ioachim electorul de Brandenburg, comandantul trupelor imperial
  - 1543. Solia lui Petru Rareș la Moscova
- 183 / Fotografii
- 188 / Cuvântul editorului
- 198 / Bibliografie

Argument și preambul !

În general părerea istoricilor noștri clasici, despre Petru Rareș este subiectivă, iar personalitatea și faptele acestuia mai puțin tratate în cărțile de istorie !

Alexandru Dimitrie Xenopol:” Petru Rareș este fără îndoială o puternică odraslă a lui Ștefan cel Mare, acela dintre urmașii lui, care moștenește mai mult firea tatălui său. Pe când însă tatăl său știuse meșteșugul de a înșira acești dușmani și de a-i bate unul pe rând, Petru mai puțin dibaciu, îi stârni deodată pe toți împotriva lui și căzu sub povara înmulțitei lor urgii. Pe lângă că el se arăta mai puțin politic, îl aflăm și mai slab general, încât fără îndoială că planurile sale erau mai mari decât mijloacele sale personale. Dacă însă îi lipseau însușirile cele mari ale tatălui său, - înfloriau în sufletul lui cu o splendoare neauzită, cruzimea, călcarea cuvântului, ipocrizia și înșelarea. El aplică adeseori în viața lui metodele piezișe pentru a ajunge scopurile sale și trădarea fu pentru el deseori preferabilă unei lupte fâțișe.”

Nicolae Iorga:” ... a fost un om mare care fără să aibă judecata limpede și sigură a lui Ștefan cel Mare, istețimea lui în alcătuirea planurilor mari - moștenise de la acesta vitejia și mai mult decât dânsa, îndrăjneala de a începe lucruri grele, legate cu multe primejdii, dar putând aduce mari foloase.“

În mod interesant aceste caracterizări ale Domnului Moldovei făcute de către marii noștrii istorici sunt identice cu considerațiunile contemporanilor lui Petru Rareș.

Antonio Verancsics(cardinal în slujba lui Ferdinand de Habsburg): “schimbăcios, lipsa de statornicie și sinceritate, lipsit de sentimentul dreptății, duplicitar, nu-și tinea cuvântul, plin de aroganță și îndrăzneală, crud...”

Paolo Giovio (partizan a lui Ferdinand de Habsburg): ”turbulent, crud și perfid...era violent și nu se putea înfrâna, iar dreptatea și-o făcea cu armele în mâini, își călca jurământul...”

Soliman Magnificul: ”hoț moldovean,...”

Ferdi(biograful lui Soliman Magnificul): ”păgân fără minte...”

Nobilii poloni:“(Petru Rareș) pregătește anumite porneli vrăjmășești împotriva maiestății voastre (Sigismund I al Poloniei) și a stăpânilor (dregătorilor) regatului strălucitei maiestăți...”

face autorul nostru, ascultă părțile, interpretează și ne incită și pe noi să o facem pentru controversele ridicate de această carte. Bibliografia este vastă, necesară unei astfel de întreprinderi, cu colecții de documente, cronici și letopisețe, literatură istorică, mai veche sau actuală.

Petru Rareș primea o moștenire mare și greu de purtat, a tatălui său, deși Bogdan al III-lea și Ștefăniță, prin rele purtări, creaseră nevoia unui „salvator”, așa cum au așteptat dintotdeauna românii. Rareș părea providențial. S-a vrut ca tatăl său, dar nu a avut toate calitățile marelui Ștefan. O arată lucrarea aceasta, îi aflăm greșelile, îi apreciem meritele, îi intuim zbaterele. Ambițiile lui au fost mari și a avut parte și de împlinire a lor, dar trecătoare. Poate că autorul este câteodată subiectiv, îi place personajul istoric căruia i-a dedicat efortul său. Greșește poate prin patriotism. Dar poate că bine ar fi să greșească cât mai mulți astfel, într-o perioadă în care a vorbi despre patriotism a devenit puțin desuet. Recunosc că și eu greșec astfel și cum să nu o fac atunci când vorbești sau scrii despre un Radu de la Afumați, Ioan Vodă cel Cumplit, Barnovschi sau ... Petru Rareș.

Cartea sa este o dovadă că acribia, munca și talentul pot oferi lucrări de mare valoare, care să nu fie neapărat producții ale unor universități, institute sau centre de cercetare.

Mulțumim autorului pentru darul său de carte. Ne dezvăluie un om, un domnitor, o țară, o lume mai puțin știută ce merită a fi cunoscută...

Prof. Dr. Daniel Dieaconu

IDEEA UNIRII PRINCIPATELOR ROMÂNE ÎN DECURSUL TIMPULUI ISTORIC

Nu știm cum s-a născut la români ideea unirii Țărilor Românești, și nici când. Urmași ai geto-dacilor, valahii au avut întotdeauna conștiința identității de limbă și neam, chiar dacă vicisitudinile timpului istoric i-au obligat să genereze trei țări separate de curbura Munților Carpați.

Atunci când turcii au intrat în primele conflicte cu valahii, pentru a-i deosebi, dar doar din punct de vedere geografic, au numit Țara Românească, Valahia, iar Moldova, Bogdania, după Bogdan I, întemeietorul Moldovei. Ștefan cel Mare însă numea Moldova și Țara Românească (mențione într-o scrisoare adresată occidentului): “Vlahia i l'altra Vlahia” – Valahia și cealaltă Valahie !

Prima Unire a Principatelor Românești s-a săvârșit la 27 mai 1600, când Mihai Viteazul, ocupând Transilvania și Moldova, s-a auto-intitulat „voievod și domn a toată Țara Românească și al Ardealului și al Țării Moldovei”. Chiar dacă această unire a avut o durată extrem de scurtă, patru luni, impactul ei a fost determinant pentru istoria ulterioară a românilor.

Ideea Unirii înfăptuită de Mihai Viteazul, avea să renască, peste puțin timp, în năzuințele Principelui Transilvaniei, Gabriel Bethlen (1613-1629). În anul 1627, Bethlen a solicitat sultanului Murad al IV-lea sprijinul pentru unirea Transilvaniei, Moldovei și Țării Românești sub stăpânirea sa, ca rege al Daciei. Turcii însă au respins propunerea Principelui Transilvaniei, neavând nici un interes să creeze un stat unitar și puternic valah în imediata vecinătate a Imperiului Otoman, dar și pentru că nu uitaseră încă evenimentele petrecute sub conducerea lui Mihai Viteazul.

Ideea Unirii Principatelor Române, sub numele de Dacia, nu-i aparținea însă lui Gabriel Bethlen, ea a fost gândită și de alt Principe al Transilvaniei, Sigismund Báthory (n. 1572 – d.1613). Acesta, în anul 1595 a încheiat un tratat cu împăratul Rudolf al II-lea, în care a solicitat să fie numit „principe al Ardealului, Moldovei și Țării

Românești”. “Planul dacic” al lui Báthory avea însă să fie în scurt timp și pus în practică. Pentru a face față amenințării turcești, Mihai Viteazul a semnat un tratat de alianță cu Principele Transilvaniei, prin care devenea supusul acestuia, iar Báthory, recunoscut ca Principe al Țării Românești. Aron Vodă, Domnul Moldovei a fost atras în capcană în Transilvania, prins și ulterior otrăvit, Ștefan Răzvan devenind noul domn al țării. Cronicile timpului spun însă că adevăratul conducător al Moldovei a fost Sigismund Báthory, iar Ștefan Răzvan, locotenentul lui. Chiar dacă Báthory, în luna iulie a anului 1595 a bătut medalii cu titlatura de „Serenissim principe al Transilvaniei, Valahiei și Moldovei”, unirea nu a fost una „de facto”. Iar la scurt timp, în anul 1596, Báthory a abdicat, urmare înfrângerii alianței austro-maghiare de către turci, în bătălia de la Keresztes.

Autorul ideii “planului dacic” i-a aparținut însă unui aventurier italian, pe nume Giovanni Battista Castaldo, sau Giambattista Castaldo (n.1493 – d.1563).

În anul 1551, generalul Castaldo, aflat în fruntea armatelor austriece, din ordinul împăratului Carol Quintul (1519-1556) a ocupat Transilvania. Pentru a-și consolida autoritatea, prima lui măsură a fost asasinarea la 17 decembrie 1551 a cardinalului George Martinuzzi, arhiepiscop de Esztergom (Strigoni) și guvernator al Transilvaniei. Uciderea lui Martinuzzi, aprobată și de Ferdinand I (n.1503-d.1564) regele Boemiei și Ungariei, a mai avut și o altă motivație: aurul dacic !

În anul 1543 câțiva luntrași mureșeni, căutând un loc bogat în pește, s-au mutat de pe râul Mureș, pe afluentul său râul Strei. Urcând pe firul apei au dat peste un arbore prăbușit în apă, în urma eroziunii malurilor. În zona rădăcinilor smulse din mal au zărit ceva strălucind atât pe mal cât și în apă. Săpând în perimetrul rădăcinilor au dat peste o ascunzătoare realizată din piatră în care au găsit nu mai puțin de 40.000 de galbeni, care purtau efigia regelui macedonean Lysimah, și o mulțime de sloiuri de aur (aur neprelucrat). Toate aceste evenimente sunt relatate cu lux de amănunte de către istoricul medieval Wolfgang Lazius (n.1514 - d.1565).

Pescarii și-au împărțit comoara între ei, după care au pornit spre Alba Iulia, cu intenția să găsească vreun negustor dispus să le cumpere monedele. Încercarea lor de a vinde comoara a ajuns la urechea guvernatorului Transilvaniei, influentul cardinal George Martinuzzi - Fráter György (n.1482 - d.1551), arhiepiscop de Esztergom (Strigoni). Acesta a dispus arestarea luntrașilor, confiscarea monedelor și a sloiurilor de aur, și supunerea lor la tortură. În urma caznelor la care au fost supuși, pescarii au destăinuit locul unde găsiseră comoara. Fráter György a dispus efectuarea unei anchete și cercetarea locului cu picină.

După aceste evenimente Martinuzzi și-a cumpărat numeroase moșii, iar la Vințu de Jos, jud. Alba, a construit pe ruinele unei mănăstiri dominicane, un frumos castel, în stil renescentist.

După asasinarea acestuia, castelul a fost jefuit, găsindu-se numai 2.000 de galbeni, dar nici urmă de comoara descoperită în apele Streiului.

Revenind la generalul Castaldo, acesta în anul 1552, deoarece Imperiul Otoman era implicat bătălii grele în Asia, s-a hotărât să schimbe destinele provinciilor românești. La 1 septembrie 1552, Ștefan Rareș, Domnul Moldovei a fost ucis de un grup de boieri din ordinul generalului Castaldo. În locul lui a fost înscăunat de către italian un boier pe nume Ion Joldea, Moldova trecând automat sub autoritatea Imperiului Habsburgic. La 16 noiembrie Radu Ilie, sprijinit de către Castaldo, îl înfrânge pe Mircea Ciobanul în bătălia de la Mănești, devenind noul Domn al Țării Românești, și supus la rândul lui al Imperiului Habsburgic.

Pentru a celebra faptele sale Giovanni Battista Castaldo s-a autointitulat „Daciae Restitutori Optimo” - unificator al vechii Dacii.

Italianul a emis și o medalie pe care apare bustul său înconjurat de textul în latină „Ioan Baptista Castaldus comandant suprem”, iar pe revers generalul îmbrăcat în ținută romană militară, ținând de mână o femeie așezată, simbolul Daciei și înconjurat de textul, tot în latină: „Restauratorul cel mai bun al Daciei”.

În anul 1556 urmare abdicării împăratului Carol Quintul, și probabil iscării unui conflict cu urmașul acestuia Ferdinand I, Castaldo a părăsit Transilvania și s-a stabilit la Milano, unde a rămas până la sfârșitul vieții sale.

În realitate primul domnitor român care a făcut o unire faptică a Țărilor Române a fost Petru Rareș, chiar dacă nu și-a asumat-o ca titulatură.

În anul 1530, Petru Rareș, domnul Moldovei, cucerise cu sabia parte din Ardeal: ținuturile Bistriței, Ciceului, Cetății de Baltă, Valea Șomeșului Mare cu minele de aur și argint de la Rodna, Țara Bârsei și cetatea Brașovului, Țara Făgărașului, Târnavele și ținuturile secuilor; extinsese granițele Moldovei cucerind Pocuția de la poloni, iar Muntenia era sub influența sa prin sprijinul acordat lui Vlad al VI-lea, pentru a se înscăuna Domn al Țării Românești. Astfel prin multă îndrăzneală și curaj, Petru Rareș a devenit, pentru scurt timp, primul unificator al Țărilor Române, cu 70 de ani înainte de Mihai Vodă Viteazul !

Timpul și evenimentele timpului i-au fost însă împotriva să-și finalizeze țelul !

CRONOLOGIE

- 1483 – S-a născut Petru Rareș, fiu nelegitim a lui Ștefan cel Mare și al Mariei Rareș
- 1504 (2 iulie) – †A trecut la cele veșnice Ștefan cel Mare†
- 1504 (2 iulie) – Bogdan al III-lea Vlad, fiul lui Ștefan cel Mare și al Mariei Voichița, devine domn al Moldovei
- 1511 (februarie) - †A trecut la cele veșnice Maria Voichița† fiica lui Radu cel Frumos și al Elenei Despina Arianiti
- 1517 (20 aprilie) – †A trecut la cele veșnice Bogdan Vlad †
- 1517 (20 aprilie) – Ștefănița Vodă cel Tânăr, fiul lui Bogdan Vlad și al Stanei, devine domn al Moldovei
- 1525 (13 aprilie) - Regele Ungariei Ludovic al II-lea pentru confirmarea bunelor relații pe care le avea cu Ștefănița cel Tânăr îi cedează acestuia 1000 de galbeni din dările regale plătite de către Cetatea Bistriței.
- 1526 (29 august) - Bătălia de la Mohács. Urmare victorie turcilor asupra maghiarilor, Regatul Maghiar dispare, fiind fragmentat în trei părți.
- 1526-1527 – Revolta antifeudală și antiotomană a lui Iovan Nenada din Banat și sudul Regatului maghiar.
- 1527 (14 ianuarie) - †A trecut la cele veșnice Ștefănița Vodă cel Tânăr†

Prima domnie a lui Petru Rareș în Moldova (1527-1538)

- 1527 (20 ianuarie) – Petru Rareș devine domn al Moldovei
- 1527 (februarie) – Ferdinand de Habsburg trimite pe ambasadorul Laurențiu Misschillinger la Petru Rareș pentru a-i solicita o alianță împotriva turcilor și a lui Ioan Zápolya.
- 1527 (iulie) – A doua solie a Habsburgilor la Petru Rareș, condusă de Georg Reicherstorffer.
- 1527 (23 august) – Ferdinand de Habsburg cucerește Buda.
- 1527 (27 septembrie) – Ferdinand de Habsburg îl înfrânge pe Zápolya, în bătălia de la Tokaj
- 1527 (septembrie) – A treia solie a Habsburgilor la Petru Rareș, condusă de Paulus Litteratus.
- 1528 (martie) - Ioan Zápolya este înfrânt de către Ferdinand de Habsburg pe câmpul de luptă de la Cașovia (Košice).
- 1528 (primăvara) – Soliman I îi poruncește lui Petru Rareș să ocupe Transilvania și să o predea lui Ioan Zápolya.
- 1528 (2 iulie) – Ștefan Mailat intră în posesia Cetății Făgărașului.
- 1528 (toamna) – Armate turcești și polone venite în ajutorul lui Ioan Zápolya intră în Transilvania.
- 1529 (ianuarie – februarie 1529) – Prima campanie a lui Petru Rareș în Transilvania, în ținuturile secuiești și Țara Bârsei.
- 1529 (11 mai) – Acordul de la Lipova dintre Ioan Zápolya și Petru Rareș.

- 1529 (mai) - Ștefan Mailat și Valentin Török, partizani ai regelui Ferdinand de Habsburg au atacat cetățile Cetatea de Baltă și Ciceul, proprietățile lui Petru Rareș în Transilvania.
- 1529 (22 iunie) – Bătălia de la Feldioara: oastea lui Petru Rareș înfrânge forța militară a lui Ferdinand de Habsburg.
- 1529 (24 iunie) – Petru Rareș reintră în posesia Cetății Ciceului.
- 1529 (25 iunie) - ⚔A trecut la cele veșnice Maria, a doua soție a lui Petru Rareș⚔
- 1529 (18 iulie) – Danciu și Barbovschi, comandanții lui Petru Rareș, încep asediul asupra Cetății Bistrița, încercuire care va dura până la 14 iulie 1530.
- 1529 (7 septembrie) – Petru Rareș reintră în posesia Cetății de Baltă
- 1529 (14 septembrie) – Petru Rareș intră în Țara Bârsei pentru a-i pedepsi pe brașoveni.
- 1529 (6 octombrie) – Primul armistițiu dintre comandații trupelor moldovene și conducătorii Cetății Bistriței.
- 1529 (11 octombrie) – Petru Rareș trimite la Bistrița noi trupe conduse de Episcopul Atanasie, pârcălabul Dracșin de Ciceu și Tomșa Vistiernicul.
- 1529 (27 septembrie-14 octombrie) – Soliman Magnificul asediază Viena.
- 1529 (după 15 octombrie) – Aloisio Gritti, ambasadorul Sultanului Soliman I este numit de către Ioan Zápolya, vistiernic al statului maghiar
- 1529 (19 octombrie) - Al doilea armistițiu dintre comandații trupelor moldovene și conducătorii Cetății Bistriței.

1529 (după 25 octombrie) – Petru Rareș ocupă și arde localitățile Prejmer și Săcele.

1529 (29 octombrie) – Petru Rareș începe asediul Brașovului.

1529 (31 octombrie) – Petru Rareș cucerește Brașovul.

1529 (noiembrie) – Conflict iscat, în timpul armistițiului, între moldoveni și sașii Bistriței

1529 (14 decembrie) - Al treilea armistițiu dintre comandații trupelor moldovene și conducătorii Cetății Bistriței.

1530 (ianuarie) - Petru Rareș trimite alte noi trupe la Bistrița, sub comanda pârcălabului Vlad de Hotin.

1530 (8 februarie) – Armatele moldave încep să se retragă de pe domeniile cetății Bistrița, spre Valea Someșului și Rodna.

1530 (aprilie) – Petru Rareș se căsătorește cu Elena Ecaterina Brancovič, fiica despotului sârb Iovan Brancovič și al Elenei Iașici

1530 (22 aprilie) - Ioan I Zápolya poruncește conducătorilor Cetății Bistriței să se supună lui Petru Rareș.

1530 - Petru Rareș a construit Mănăstirea Pobrata, în satul Probota.

1530 (14 iulie) – Cetatea Bistriței se supune lui Petru Rareș.

1530 (29 august) – Bătălia de la Viișoara (Slatina) dintre Vlad al VI-lea, sprijinit de Mehmet-Bey și Petru Rareș și Moise Vodă, sprijinit de Barbu II Craiovescu și Ștefan Mailat. Victorios Vlad al VI-lea devine noul Domn al Țării Românești.

1530 (august) – Petru Rareș solicită regelui Poloniei, Sigismud I, returnarea ținuturilor Pocuția.

1530 (1-10 decembrie) – Petru Rareș ocupă Pocuția.

1530 (26 decembrie) - Aloisio Gritti este numit Guvernator al Ungariei și i se decernează titlul de comandant suprem al armatelor maghiare.

1531 (1-5 august) – Armata polonă reocupă Pocuția.

1531 (19 august) – Luptele de la Gwoździec. Oastea moldoveană condusă de boierii lui Petru Rareș, Toma Barnovschi și Vlad de Hotineste înfrântă de armata polonă condusă de Jan Amor Tarnowski.

1531 (22 august) – Bătălia de la Obertyn. Petru Rareș este înfrânt în mod decisiv de către oastea polonă condusă de Jan Amor Tarnowski.

1531 (ianuarie) – Tratatative de pace dintre Petru Rareș și regele Sigismund I al Poloniei.

1532 (15 ianuarie) – Se semnează contractul de prietenie perpetuă dintre Imperiul otoman și Regatul polon. Moldova și Țara Românească sunt confirmate teritorii controlate de turci.

1532 (4 februarie) – Lupta de la Tărăsăuți. Detașamentele polone aflate în expediție de jaf, în nordul Moldovei, au fost nimicite de o oaste a lui Petru Rareș.

1532 (22 februarie) – Se semnează armistițiul de pace dintre Sigismund I al Poloniei și Petru Rareș, Domnul Moldovei.

1532 (11 mai) – S-au reluat tratativele de pace dintre Polonia și Moldova.

1532 (15-29 august) - Aloisio Gritti și Ioan I Zápolya, din ordinul Sultanului, cărora li s-a alăturat o oaste a lui Petru Rareș și o